

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 18. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Intelektuālais īpašums – Intelektuālā īpašuma tiesību ievērošana – Direktīva 2004/48/EK – Datorprogrammu tiesiskā aizsardzība – Direktīva 2009/24/EK – Programmatūras licences līgums – Datorprogrammas pirmkoda neatļauta grozīšana, kuru ir veicis licenciāts, pārkāpjot licences līgumu – Programmatūras autora prasība pret licenciātu sakarā ar pārkāpumu – Piemērojamās atbildības režīma raksturs

Lietā C-666/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *cour d'appel de Paris* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 16. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 24. oktobrī, tiesvedībā

IT Development SAS

pret

Free Mobile SAS,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešić*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *IT Development SAS* vārdā – *B. Lamon*, advokāts,
- *Free Mobile SAS* vārdā – *J. Fréneaux*, advokāts,
- Francijas valdības vārdā – *R. Coesme*, kā arī *A. L. Desjonquères* un *A. Daniel*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *É. Gippini Fournier* un *S. L. Kalēda*, kā arī *J. Samnadda*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 12. septembra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – franču.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/48/EK (2004. gada 29. aprīlis) par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV 2004, L 157, 45. lpp., un labojumi – OV 2004, L 195, 16. lpp., un OV 2007, L 204, 27. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/24/EK (2009. gada 23. aprīlis) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV 2009, L 111, 16. lpp.) 4. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *IT Development SAS* un *Free Mobile SAS* par apgalvoto pārkāpumu saistībā ar programmatūru un no tā izrietošo kaitējumu.

Athilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2004/48

- 3 Athilstoši Direktīvas 2004/48 10., 13. un 15. apsvērumam:

“(10) Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt [dalībvalstu tiesību aktus], lai iekšējā tirgū nodrošinātu augstu, līdzvērtīgu un viendabīgu [intelektuālā īpašuma] aizsardzības līmeni.

[..]

(13) Šīs direktīvas darbības joma ir jānosaka iespējami plaša, lai tā aptvertu visas intelektuālā īpašuma tiesības, uz ko attiecas [Savienības] noteikumi šajā jomā un/vai attiecīgās dalībvalsts tiesību akti.

[..]

(15) Šī direktīva neietekmē materiālās tiesības par intelektuālo īpašumu [..].”
- 4 Šīs direktīvas 1. pants, kurā ir definētas tās priekšmets, ir formulēts šādi:

“Šī direktīva attiecas uz pasākumiem, kārtību un aizsardzības līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu. [..]”
- 5 Minētās direktīvas 2. pantā “Piemērošanas joma” ir noteikts:

“1. Neskarot līdzekļus, kas [Savienībā] vai valstu tiesību aktos ir vai var tikt paredzēti, ciktāl šie līdzekļi var būt labvēlīgāki tiesību īpašniekiem, šajā direktīvā paredzētos pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus saskaņā ar 3. pantu piemēro visiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, kas paredzēti [Savienības] un/vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos.

[..]

3. Šī direktīva neattiecas uz:

a) [Savienības] noteikumiem, kas reglamentē materiālās tiesības intelektuālā īpašuma jomā [..]

[..].”

- 6 Direktīvas 2004/48 3. pantā “Vispārīgas saistības” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis paredz pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šajā direktīvā paredzēto intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir taisnīgi, nav nevajadzīgi sarežģīti vai dārgi un neietver nepamatotus termiņus vai kavēšanos.

2. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir arī efektīvi, proporcionāli un preventīvi, un tos piemēro tā, lai izvairītos no šķēršļu radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi.”

- 7 Šīs direktīvas 4. pants “Personas, kas ir tiesīgas prasīt minēto pasākumu, kārtības un aizsardzības līdzekļu piemērošanu” ir formulēts šādi:

“Par personām, kas ir tiesīgas prasīt šajā nodaļā minēto pasākumu, kārtības un aizsardzības līdzekļu piemērošanu, dalībvalstis atzīst:

- a) intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekus saskaņā ar piemērojamo tiesību aktu noteikumiem;

[..].”

Direktīva 2009/24

- 8 Atbilstoši Direktīvas 2009/24 15. apsvērumam:

“Nesankcionēta attiecīgās datorprogrammas koda pavairošana, tulkošana, piemērošana vai pārveidošana pārkāpj autora ekskluzīvās tiesības. [..]”

- 9 Direktīvas 2009/24 1. pantā, kurā ir definēts tās priekšmets, ir paredzēts:

“Saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem dalībvalstis ar autortiesību tiesību aktiem aizsargā datorprogrammas, tāpat kā Bernes konvencija par literāro un mākslas darbu aizsardzību paredz aizsargāt literārus darbus. [..]”

- 10 Šīs direktīvas 4. pantā “Ierobežota rīcība” ir noteikts:

“1. Saskaņā ar 5. un 6. panta noteikumiem tiesību īpašnieka ekskluzīvās tiesībās, ko paredz 2. pants, ietilpst tiesības uz šādu rīcību vai tiesības atļaut šādu rīcību:

[..]

- b) tulkot, piemērot, pārveidot un citādi modificēt datorprogrammu un pavairot šādi iegūtos rezultātus, ciktāl tas nav pretrunā tās personas tiesībām, kura pārveido programmu;

[..].”

- 11 Minētās direktīvas 5. panta “Atkāpes rīcības ierobežojumu gadījumā” 1. punktā ir noteikts:

“Ja līgumi to īpaši neparedz, darbības, kas minētas 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, neprasa tiesību īpašnieka atļauju, ja tās jāveic, lai likumīgais ieguvējs lietotu datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta, ieskaitot kļūdu labošanu.”

- 12 Saskaņā ar Direktīvas 2009/24 8. panta pirmo daļu šīs direktīvas noteikumi neietekmē citus tiesību aktu noteikumus, tostarp attiecībā uz saistību tiesībām.

Francijas tiesības

- 13 *Code de la propriété intellectuelle* [Intelektuālā īpašuma kodeksa] L. 112-2. pantā ir noteikts:

“Šā kodeksa izpratnē par cilvēka prāta darbības rezultātā radītiem darbiem īpaši tiek uzskatīti:

[..]

13° Programmatūras, tostarp to sagatavošanas un noformējuma materiāli;

[..].”

- 14 Atbilstoši šī kodeksa L. 122-6. pantam:

Ievērojot L. 122-6-1. panta noteikumus, izmantošanas tiesības, kas pieder programmatūras autoram, ietver tiesības veikt vai dot atļauju veikt:

1° Programmatūras pastāvīgu vai pagaidu pavairošanu [..];

2° Programmatūras tulkošanu, pielāgošanu, pārveidošanu vai cita veida modificēšanu un šādi iegūtas programmatūras pavairošanu;

[..].”

- 15 Minētā kodeksa L. 122-6-1. pantā ir noteikts:

“I. Darbībām, kas paredzētas L. 122-6. panta 1.° un 2.° punktā, nav vajadzīga autora atļauja, ja tās ir nepieciešamas, lai persona, kurai ir programmatūras izmantošanas tiesības, varētu to izmantot atbilstoši paredzētajam mērķim, tostarp kļūdu labošanai.

Tomēr autors saskaņā ar līgumu var saglabāt tiesības labot kļūdas un noteikt īpašu kārtību, kas ir jāievēro attiecībā uz L. 122-6. panta 1.° un 2.° punktā paredzētajām darbībām, kuras ir nepieciešamas, lai persona, kam ir programmatūras izmantošanas tiesības, varētu to izmantot atbilstoši paredzētajam mērķim.

[..].”

- 16 Šī paša kodeksa L. 335-3. panta otrā daļa ir formulēta šādi:

“Kāds no L. 122-6. pantā noteikto programmatūras autora tiesību pārkāpumiem arī ir autortiesību pārkāpums.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 17 *IT Development* ar 2010. gada 25. augusta līgumu, kurš ir grozīts ar 2012. gada 1. aprīļa līguma papildinājumu, piešķīra *Free Mobile*, kas ir teleoperators, kurš piedāvā mobilo sakaru tarifu plānus Francijas tirgū, licenci un uzturēšanas līgumu programmatūras pakotnei *ClickOnSite*, kas ir

centralizēta projektu vadības programmatūra, kura paredzēta, lai *Free Mobile* darbinieki un ārējie tehnisko pakalpojumu sniedzēji varētu reāllaikā organizēt un uzraudzīt visu šīs sabiedrības radiotelefonijas antenu uzstādīšanas progresu.

- 18 Ar 2015. gada 18. jūnija procesuālo rakstu *IT Development* cēla prasību *tribunal de grande instance de Paris* [Parīzes Vispārējā pirmās instances tiesā] (Francija) par programmatūras *ClickOnSite* pārkāpumu un tai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu. Tā pārmet sabiedrībai *Free Mobile*, ka tā esot veikusi izmaiņas programmatūrā, it īpaši radot jaunas veidlapas. Papildus tam, ka šie grozījumi ir būtiski, tā it īpaši apgalvoja, ka, lai pamatotu, ka *Free Mobile* nebija tiesību veikt šādus grozījumus, tā it īpaši apgalvoja, ka licences līguma 6. panta ar nosaukumu “Licences apjoms” noteikumi, saskaņā ar kuriem klientam būtībā ir skaidri aizliegts tieši vai netieši reproducēt programmatūru un/vai veikt reversās inženierijas darbības attiecībā uz to, kā arī grozīt, korigēt, pielāgot, radīt sekundāros un papildu darbus, kas tieši vai netieši saistīti ar šo programmatūru.
- 19 Līdz ar to *Free Mobile* cēla pretprasību par procedūras ļaunprātīgu izmantošanu un apgalvoja, ka *IT Development* prasības esot nepieņemamas un nepamatotas.
- 20 Ar 2017. gada 6. janvāra spriedumu *tribunal de grande instance de Paris* atzina par nepieņemamiem *IT Development* prasījumus, kas pamatoti ar *Free Mobile* deliktatbildību, noraidīja prasību par zaudējumu atlīdzību, ko *IT Development* cēla par procesa ļaunprātīgu izmantošanu, un piesprieda *IT Development* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Šī tiesa uzskatīja, ka pastāv divi atsevišķi atbildības režīmi intelektuālā īpašuma jomā – viens ir deliktatbildība, ja tiek aizskartas programmatūras autoram tiesību aktos noteiktās izmantošanas tiesības, bet otrs ir līgumiskā atbildība, ja tiek aizskartas kādas no līgumā noteiktajām autortiesībām; šajā lietā *Free Mobile* skaidri tiekot pārņemta līgumsaistību neizpilde, uz kuru attiecas prasība par līgumisko atbildību, nevis neatļauta darbība – autortiesību pārkāpums attiecībā uz programmatūru.
- 21 *IT Development* par minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *cour d'appel de Paris* [Parīzes apelācijas tiesā] (Francija), lūdzot šo tiesu uzdot prejudiciālu jautājumu, atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un atzīt par pieņemamu tās celto prasību attiecībā uz pārkāpumu. Tā arī lūdz atzīt, ka *Free Mobile* izdarītie programmatūras grozījumi veido pārkāpumu, piespriet pēdējai minētajai samaksāt tai summu 1 440 000 EUR apmērā kā atlīdzību par nodarīto kaitējumu, kā arī pakārtoti piespriet *Free Mobile*, pamatojoties uz līgumu, samaksāt tai summu 840 000 EUR apmērā par šo kaitējumu. Turklāt tā katrā ziņā lūdz aizliegt, nosakot kavējuma naudu, *Free Mobile* un tā apakšuzņēmējai *Coraso* izmantot programmatūru, kā arī iegūt un atkārtoti izmantot no tās iegūtos datus.
- 22 *Free Mobile* lūdz *cour d'appel de Paris* arī apstiprināt pirmās instances tiesas spriedumā nolemtu, piespriet *IT Development* samaksāt tai summu 50 000 EUR apmērā kā zaudējumu atlīdzību par ļaunprātīgu procesu un atzīt visus *IT Development* prasījumus par nepieņemamiem un katrā ziņā par nepamatotiem.
- 23 Iesniedzējtiesa norāda, ka Francijas tiesības civiltiesiskās atbildības jomā balstās uz nekumulēšanas principu, kas nozīmē, no vienas puses, ka persona nevar vērsties pret citu personu par tiem pašiem nodarījumiem, pamatojoties gan uz līgumisko atbildību, gan deliktatbildību, un ka, no otras puses, deliktatbildība tiek noraidīta par labu līgumiskajai atbildībai, ja puses saista spēkā esošs līgums un ja kaitējums, kas nodarīts vienai no pusēm, ir radies kādas līguma prasības neizpildes vai nepienācīgas tās izpildes dēļ. Turklāt tā norāda, ka saskaņā ar Francijas tiesībām pārkāpums, kas ir noziedzīga nodarījuma pamatā, attiecas uz deliktatbildību, bet šajās tiesībās nepastāv neviena tiesību norma, saskaņā ar kuru pārkāpums nevar pastāvēt, ja pastāv starp pusēm noslēgts līgums. Šajā ziņā, piemēram, prasība attiecībā uz pārkāpumu varētu tikt celta patentu un preču zīmju jomā attiecībā pret licenciātu, kurš ir pārkāpis sava līguma robežas.

24 Iesniedzējtiesa tomēr norāda, ka Direktīvas 2004/48 2. pantā, kurā ir noteikta tās darbības joma, vispārīgi ir noteikts, ka pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus piemēro visiem autortiesību pārkāpumiem, nenošķirot to, vai šie pārkāpumi ir vai nav radušies līguma neizpildes dēļ.

25 Šajos apstākļos *cour d'appel de Paris* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai tas, ka programmatūras licenciāts neievēro programmatūras licences līguma noteikumus (pieļaujot izmēģinājuma perioda izbeigšanos, pārsniedzot atļauto lietotāju vai tādu citu elementu skaitu kā procesori, kas var tikt izmantoti programmatūras instrukciju izpildei, vai modificējot programmatūras pirmkodu, ja saskaņā ar licenci šīs tiesības ir paredzētas tikai sākotnējam īpašniekam), ir:

- Direktīvas [2009/24] 4. pantā noteikto programmatūras autortiesību īpašnieka tiesību pārkāpums (Direktīvas [2004/48] izpratnē)
- vai arī uz to var attiecināt atšķirīgu tiesisko režīmu, piemēram, vispārējo tiesību līgumiskās atbildības tiesisko režīmu?”

Par prejudiciālo jautājumu

26 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūras ietvaros Tiesas pienākums ir sniegt valsts tiesai noderīgu atbildi, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedumi, 2018. gada 28. jūnijs, *Crespo Rey*, C-2/17, EU:C:2018:511, 40. punkts, un 2019. gada 26. septembris, *UTEP 2006.*, C-600/18, EU:C:2019:784, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Šajā lietā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietas problemātika ir par nekumulēšanas principa piemērošanu, uz kuru pamatojoties atbildība par deliktu ir jānoraida, ja tāda prasība kā pamatlietā ir balstīta uz apgalvoto līgumsaistību neizpildi, nevis uz pārkāpumu, kam ir delikta raksturs.

28 Kā to ir norādījusi iesniedzējtiesa, ka šīs Francijas tiesību princips nozīmē, no vienas puses, ka persona nevar vērsties pret citu personu par tiem pašiem nodarījumiem, pamatojoties gan līgumisko atbildību, gan deliktatbildību, un ka, no otras puses, deliktatbildība tiek noraidīta par labu līgumiskajai atbildībai, ja puses saista spēkā esošs līgums un ja kaitējums, kas nodarīts vienai no pusēm, ir radies kādas līguma prasības neizpildes vai nepienācīgas tās izpildes dēļ.

29 Iesniedzējtiesa arī norādīja, ka pārkāpums Francijas tiesībās ir noziedzīgs nodarījums, kas parasti attiecas uz deliktatbildību, nevis līguma neizpildi. Turklāt Francijas valdība savos rakstveida apsvērumos norāda, ka jēdziens “pārkāpums” Francijas tiesībās nozīmē frāzi “intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums” Direktīvas 2004/48 izpratnē tādējādi, ka ar Francijas tiesību normām par prasību attiecībā uz pārkāpumu ir transponēta šī direktīva.

30 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 2004/48 un Direktīva 2009/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka datorprogrammas licences līguma noteikuma pārkāpums, kas attiecas uz šīs programmas autortiesību īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesībām, ietilpst jēdzienā “intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums” Direktīvas 2004/48 izpratnē un ka līdz ar to minētajam īpašniekam ir jābūt iespējai izmantot šajā pēdējā direktīvā paredzētās garantijas neatkarīgi no saskaņā ar valsts tiesībām piemērojamo atbildības režīmu.

- 31 Jānorāda, ka iesniedzējtiesa uzdotajā jautājumā uzskaitīja vairākas iespējamās programmatūras licences līguma pārkāpuma formas, proti, to, ka programmatūras licenciāts nav ievērojis pārbaudes laika beigšanos, pārsniedzis atļauto lietotāju skaitu vai citu parametru, piemēram, procesus, ko var izmantot, lai izpildītu programmatūras norādījumus, vai grozīt programmatūras pirmkodu, ja licencē šīs tiesības ir paredzētas vienīgi sākotnējam īpašniekam. Pamatlietā runa ir tikai par šo pēdējo minēto gadījumu, kas nozīmē, ka šajā lietā ir jāatsaucas tikai uz šo gadījumu.
- 32 Attiecībā uz Direktīvu 2009/24, kas nosaka datorprogrammu autoru materiālās tiesības, ir jānorāda, ka dalībvalstīm saskaņā ar tās 1. pantu ir pienākums aizsargāt datorprogrammas ar autortiesībām kā literāros darbus. Saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantu šo programmu īpašnieka ekskluzīvās tiesības, kuras dalībvalstīm ir jāaizsargā, ievērojot dažus izņēmumus, kas tajā it īpaši ir paredzēti, ietver tiesības veikt vai atļaut datorprogrammas tulkošanu, pielāgošanu, aranžēšanu un jebkuru citu pārveidošanu. Tādējādi aizliegums grozīt programmatūras pirmkodu tādējādi ietilpst autortiesībās attiecībā uz datorprogrammu, kuras aizsardzība ir paredzēta Direktīvā 2009/24. Jāpiebilst, ka saskaņā ar minētās direktīvas 3. pantu šāda aizsardzība tiek piešķirta ikvienai fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir atļauts gūt labumu no valsts tiesību aktu par autortiesībām tiesību normām, kas ir piemērojami šiem darbiem.
- 33 No tā izriet, ka Direktīvā 2009/24 autortiesību īpašnieka tiesību aizsardzība nav atkarīga no tā, vai uz šo tiesību pārkāpumu attiecas vai neattiecas licences līguma pārkāpums.
- 34 Šajā ziņā ir jānorāda, ka minētās direktīvas 15. apsvērumā ir vienīgi norādīts, ka koda, saskaņā ar kuru ir iesniegta datorprogrammas kopija, pielāgošana vai pārveidošana pārkāpj autora ekskluzīvās tiesības, neprecizējot šī pārkāpuma izcelsmi, līgumisku vai jebkādu citu.
- 35 Runājot par Direktīvu 2004/48, tajā, kā izriet no tās 10. un 15. apsvēruma, kā arī no tās 1. panta, ir paredzēti pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu, kas ietver tiesības, uz kurām attiecas Direktīva 2009/24.
- 36 Saskaņā ar Direktīvas 2004/48 2. panta 1. punktu šo direktīvu piemēro “visiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem”. No šīs tiesību normas formulējuma, it īpaši no īpašības vārda “visiem”, izriet, ka šī direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas arī uz pārkāpumiem, kas izriet no līguma noteikuma par intelektuālā īpašuma tiesību, tostarp datorprogrammas autortiesību izmantošanas, neizpildes.
- 37 Šo konstatējumu apstiprina gan Direktīvas 2004/48 mērķi, gan konteksts, kurā iekļaujas tās 2. panta 1. punkts, kas, interpretējot šo tiesību normu, ir jāņem vērā saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 26. maijs, *Envirotec Denmark*, C-550/14, EU:C:2016:354, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Vispirms, runājot par Direktīvas 2004/48 mērķi, no tās 10. un 13. apsvēruma attiecīgi izriet, ka šīs mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus, lai iekšējā tirgū nodrošinātu augstu, līdzvērtīgu un viendabīgu aizsardzības līmeni, un ka šīs direktīvas piemērošanas jomā būtu jādefinē cik vien iespējams visplašākajā veidā, lai tajā iekļautu visas intelektuālā īpašuma tiesības, uz kurām attiecas Savienības tiesību normas šajā jomā vai attiecīgās dalībvalsts tiesību akti.
- 39 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 2004/48 mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis nodrošina it īpaši informācijas sabiedrībā intelektuālā īpašuma efektīvu aizsardzību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 12. jūlijs, *L'Oréal u.c.*, C-324/09, EU:C:2011:474, 131. punkts).

- 40 No Tiesas judikatūras arī izriet, ka šīs direktīvas mērķis tiesību normu mērķis ir regulēt intelektuālā īpašuma tiesībām saistītos aspektus, kas ir saistīti, pirmkārt, ar šo tiesību ievērošanu un, otrkārt, ar to apdraudējumu, paredzot efektīvus tiesību aizsardzības līdzekļus, kuru mērķis ir novērst, pārtraukt vai atlidzināt ikvienu apdraudējumu esošajām intelektuālā īpašuma tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 10. aprīlis, *ACI Adam* u.c., C-435/12, EU:C:2014:254, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Turpinājumā runājot par kontekstu, kādā iekļaujas Direktīvas 2004/48 2. panta 1. punkts, tās 4. pantā ir paredzēts, ka intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekam ir tiesības lūgt piemērot pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus, ko tas paredz saskaņā ar piemērojamo tiesību aktu normām. Tomēr uz šādu pieteikumu neattiecas nekādi ierobežojumi attiecībā uz šo tiesību pārkāpuma līgumisku vai cita veida izcelsmi.
- 42 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka datorprogrammas licences līguma noteikuma pārkāpums, kas attiecas uz šīs programmas autortiesību īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesībām, ietilpst jēdzienā “intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums” Direktīvas 2004/48 izpratnē un ka līdz ar to minētajam īpašniekam ir jābūt iespējai izmantot šajā direktīvā paredzētās garantijas.
- 43 Tomēr, lai gan Direktīvas 2004/48 mērķis ir noteikt pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekiem, kas ietver Direktīvā 2009/24 paredzētās autortiesības attiecībā uz datorprogrammām, šajā pirmajā direktīvā nav paredzēta konkrēta šo garantiju piemērošanas kārtība un tajā nav noteikta konkrēta atbildības režīma piemērošana šo tiesību pārkāpuma gadījumā.
- 44 No tā izriet, ka valsts likumdevējs joprojām var brīvi noteikt konkrētu minēto tiesību aizsardzības kārtību un noteikt tostarp tiesību aizsardzības līdzekli, kuru var izmantot to īpašnieki, ja tiek pārkāptas to intelektuālā īpašuma tiesības, līgumisko vai delikta raksturu attiecībā uz datorprogrammas licenciātu. Tomēr ir nepieciešams, lai visos gadījumos tiktu ievērotas Direktīvas 2004/48 prasības.
- 45 Šajā pēdējā aspektā it īpaši no šīs direktīvas 3. panta izriet, ka pasākumiem, kārtībai un aizsardzības līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu, ir jābūt lojāliem un taisnīgiem, tie nedrīkst būt nevajadzīgi sarežģīti vai dārgi un tie nedrīkst ietvert nepamatotus termiņus vai kavēšanos. Tiem arī ir jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem, un tie jāpiemēro tā, lai neradītu šķēršļus likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi.
- 46 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tāda atbildības režīma noteikšana, kas piemērojams gadījumā, ja šīs programmas licenciāts pārkāpj autortiesības uz datorprogrammu, ir dalībvalstu kompetencē. Konkrēta atbildības režīma piemērošana tomēr nekādā ziņā nedrīkst radīt šķērslī Direktīvā 2004/48 un Direktīvā 2009/24 noteiktajai autortiesību, kas attiecas uz šo programmu, īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesību efektīvai aizsardzībai.
- 47 Šajā lietā iesniedzējtiesa norāda, ka nevienā valsts tiesību normā, kas attiecas uz pārkāpumu, nav tieši norādīts, ka uz šo pārkāpumu var atsaukties tikai tad, ja starp pusēm nav noslēgts līgums. Tāpat tā norāda, ka pārkāpums tā visplašākajā nozīmē ir definēts kā intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums, tostarp autortiesību uz datorprogrammu pārkāpums.
- 48 Šajā ziņā saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts tiesai saskaņā ar valsts tiesību atbilstīgas interpretācijas principu ir pienākums šīs tiesības, cik vien iespējams, interpretēt atbilstoši Savienības tiesību prasībām, un tādējādi savas kompetences ietvaros nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, iztiesājot tai iesniegto lietu. Šis princips nosaka, ka valsts tiesai ir jāņem vērā valsts tiesības kopumā, lai izvērtētu, cik tāl tās var tikt piemērotas, neizraisot Savienības tiesībām pretēju rezultātu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 75. un 76. punkts, kā arī 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 55. punkts). Ņemot vērā iepriekšējā punktā norādītos apstākļus, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, šķiet, ka šajā lietā ir iespējama Direktīvas 2004/48 un Direktīvas 2009/34 prasībām atbilstoša interpretācija.

- 49 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2004/48 un Direktīva 2009/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka datorprogrammas licences līguma noteikuma pārkāpums, kas aizskar autortiesību uz šo datorprogrammu īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesības, ietilpst jēdzienā “intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums” Direktīvas 2004/48 izpratnē un ka līdz ar to minētajam īpašniekam ir jābūt iespējai izmantot šajā pēdējā minētajā direktīvā paredzētās garantijas neatkarīgi no saskaņā ar valsts tiesībām piemērojamo atbildības režīmu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 50 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/48/EK (2004. gada 29. aprīlis) par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/24/EK (2009. gada 23. aprīlis) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību ir jāinterpretē tādējādi, ka datorprogrammas licences līguma noteikuma pārkāpums, kas aizskar autortiesību uz šo datorprogrammu īpašnieka intelektuālā īpašuma tiesības, ietilpst jēdzienā “intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums” Direktīvas 2004/48 izpratnē un ka līdz ar to minētajam īpašniekam ir jābūt iespējai izmantot šajā pēdējā minētajā direktīvā paredzētās garantijas neatkarīgi no saskaņā ar valsts tiesībām piemērojamo atbildības režīmu.

[Paraksti]